

לבנות

**מצהירות
דת**

התמודדות עם המכשולים המוצבים בדרכן של
הבנות המבקשות להשיג פטור משירות צבאי
כדי להתנדב לשירות הלאומי

הבהרה: כל החומר המופיע בפנקס זה מבוסס על ניסיון
מהשטח ועל נתוני אמת

בהוצאת חותם - יהדות על סדר היום (ע"ר)

ת.ד. 11 ניצן מיקוד: 7928700

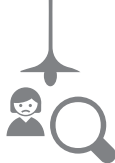
טל': 0733904102

דוא"ל: office@chotam.org.il

אתר: www.chotam.org.il

© כל הזכויות שמורות

רקע - חקירה במסגרת 'ראיון מצהירות דת'

בשנים האחרונות נערו רבות המצהירות על היותן דתיות לצורך קבלת פטור משירות צבאי מטעמי דת נקראות להיחקר בלשכת הגיוס. לצערנו, חקירה זו היא כלי תעמולה זול שנועד לערער את אמונתך בצדקת הדרך ולגרום לך, את, שבחרת להתנדב לשירות הלאומי, לפעול בניגוד לרצונך החופשי ולהתגייס לצה"ל.

בנות רבות מדווחות על כך שעברו חקירה פולשנית, חטטנית ואגרסיבית, שכללה שאלות בעניינים פרטיים, בחינה הלכתית מדוקדקת ואף ניסיונות שכנוע להתגייס.

בנות רבות שלא קיבלו הכנה מתאימה לחקירה זו, יצאו ממנה בחוויה שלילית וקשה.

מטרת חוברת זו היא להעניק לך את ההכנה המתאימה לחקירה זו, הן מהבחינה הנפשית והן מהבחינה המעשית. כמו כן החוברת נועדה לספק

לך מידע חשוב על זכויותיך החוקיות בכל הקשור לחקירה זו, זכויות שלאור הניסיון עלולות להילקח ממך אם לא תעמדי עליהן בעצמך.

ארגון חותם מעניק לך ליווי אישי וסיוע משפטי במטרה לשמור על זכויותייך הדתיות ועל זכותך החוקית לקבל פטור מצה"ל ולשרת במסגרת השירות הלאומי.

הצבא ואת - התהליך

החוק בישראל פוטר את הבנות הדתיות משירות צבאי מתוך הבנה שזה לא תואם את אורח חייהן וכי תרומה במסגרת שתתאים לעולמן הרוחני והחברתי תהיה משמעותית יותר.

החל מגיל 16.5 אתנחשבת כמלש"בית, כלומר מועמדת לשירות ביטחון. קצת אחרי גיל זה תקבלי לביתך זימון לצו ראשון - שלב ראשון בהליכי המיון לקראת גיוס. בהמשך (בסוף כיתה י"א בדרך כלל) מזומנות המלש"ביות גם ליום המא"ה (יום מיון, איתור

והתאמה) וכן מקבלות לביתן שאלון העדפות על מגוון התפקידים שמוצעים להן.

נערה המבקשת לקבל פטור משירות צבאי על רקע דתי, צריכה, לאחר שהגיעה לגיל 16.5 ולאחר שהוציאה תעודת זהות, לגשת לבית דין רבני ולחתום בפני דיין על תצהיר, לפיו היא אינה נוסעת בשבת, היא שומרת על כשרות בבית ומחוצה לו, ו'טעמים שבהכרה דתית' מונעים ממנה להתגייס, כלומר, יש לה בעיה לשרת בצה"ל מסיבות דתיות.

אם את עומדת בשלושת התנאים הללו את זכאית לפטור משירות צבאי על פי חוק.

אנו ממליצים לקיים תהליך זה מיד בהגיעך לגיל המתאים, ללא עיכובים.

הגשת התצהיר - השלב הקריטי

מבית הדין מקבלים שני עותקים של התצהיר. אחד שומרים (כדאי לצלם) והשני צריך להגיע לידי הצבא. הכי טוב לשלוח בדואר רשום ולשמור את האישור על קבלת הדואר על ידי הנמען. כחודש לאחר מכן, יש להתקשר למיטב בכדי

לוודא שאכן התצהיר הגיע ונקלט במערכת. לא מומלץ אבל אפשרי להביא אותו פיזית ללשכת הגיוס, אך צריך להתעקש להגיש אותו לשומר בכניסה ללשכה, ולא להיכנס פנימה. הניסיון הוכיח כי בכניסתך פנימה ללשכת הגיוס, מכל סיבה שלא תהיה, את עלולה להיקרא לחקירה המכונה 'ריאיון מצהירות דת', ללא כל תכנון מראש. חשוב לבקש אישור על מסירת התצהיר. כ- 3-4 שבועות לאחר מכן יש לוודא שאכן הפטור נשלח אלייך.

על פי החוק, שלב זה אמור להיות השלב הסופי מבחינתך.

סיבוכים

יש סיכוי לא קטן שבמקום הפטור, תקבלי לביתך זימון לחקירה פולשנית במסגרת 'ריאיון מצהירות דת'. למה?

לצערנו, גורמים מסוימים בצה"ל מתקשים להשלים עם בחירתך החוקית והלגיטימית לתרום למדינה במסגרות אחרות, ומוכנים להשקיע מאמצים כבירים כדי לגרום לך להתגייס לצה"ל, בטוב או במוטב.

המציאות בשטח לימדה פעמים רבות כי לצורך השגת מטרתם זו, גיוסך לצה"ל, הם הניחו בצד כל שיקול אחר, כמו זהותך הדתית

קרוב לוודאי שבחקירה זו את תמצאי את עצמך מתמודדת עם שאלות קשות וטורדניות, כגון אלה:

■ **שאלות חטטניות** עד לפרטי פרטים על אורח החיים שלך, של הוריך ושל בני משפחתך.

■ **שאלות על אורח החיים הדתי שלך, כולל שאלות אינטימיות** על צניעות בלבוש, קשר עם בנים, שמירת נגיעה ועוד. בשלב זה עלולים להציג בפניך תמונות מביכות שלך או של בני משפחתך, במטרה לסתור את דבריך ואת הצהרתך בכלל.

■ **שאלות ידע בנושאי דת.** גם כאן השאלות עלולות לרדת לפרטים הכי קטנים, מתוך מגמה להציג אותך כבחורה שאינה דתיה מספיק ושאינ הצדקה

שתקבלי פטור מגיוס.

■ **שאלות מתריסות נוספות**, כגון: מדוע את חושבת שמגיע לך פטור מגיוס מצה"ל, למה את שונה מכל אחת אחרת וכד'.

כאמור, הריאיון כולו נעשה באווירה של חקירה, דהיינו: מתוך מגמה להכשיל אותך בלשונך, למצוא סתירות בדבריך ולהוכיח לכולם ובעיקר לך שאין סיבה שתימנעי מגיוס ושאת סתם משתמטת.

בתום החקירה או בחודשים שלאחר מכן תקבלי תשובה האם אכן מאשרים לך את הפטור או שמא זכותך לפטור נשללה ולכן בכוונת הצבא לגייס אותך.

פוגעים בזכויותייך? אנחנו כאן בשבילך!

אנחנו מעניקים סיוע משפטי לבנות שרשויות הצבא מקשות עליהן לקבל פטור על רקע דתי. לכן, אם קיבלת זימון לחקירה מעין זו, או אם משום מה נאמר לך שאינך זכאית לפטור ואת חושבת שנעשה לך עוול, את מוזמנת לפנות אלינו, בטלפון, במייל או באתר 'חותם', ונשמח לסייע לך

מה אנחנו נעשה?

לאחר בחינת פרטי המקרה שלך, נחליט יחד איתך ועם הורייך האם לפנות ללשכת הגיוס על ידי עורך דין מטעמנו בדרישה לבטל את הריאיון, או שעדיף שנכין אותך ואת בני משפחתך לחקירה ונלווה אתכם לאורך התהליך עד לקבלת הפטור המגיע לך בחוק. חשוב לציין, שלא נוכל לסייע במידה ויתברר לנו שמסרת תצהיר כוזב.

* אנו מכבדים את פרטיותך, פרטייך יישמרו חסויים.

לפניות: 073-3904102

עקרונות זהב להתנהלות בחקירה:

כללי:

- **אם לא זומנת לחקירה אלא את מעוניינת להגיש תצהיר - אל תגיעי ללשכת הגיוס.** הניסיון מלמד שבנות רבות שהגיעו ללשכת הגיוס הוכנסו לחקירה ללא תיאום מוקדם. על פי החוק מותר לך לשלוח את התצהיר ללשכה בדואר רשום ולשמור את אישור השליחה. כך אנו ממליצים לך להגיש את התצהיר, ובמקביל לוודא שהם אכן קיבלו אותו.
- **אנו ממליצים לך לשתף את ההורים,** המחנכת או דמות אחרת בחקירה העומדת לפניך. השיתוף יאפשר לך לעבור את התהליך בצורה קלה יותר.
- **אין לרשויות הגיוס סמכות לעכב אותך בלשכת הגיוס.** במידה ומעכבים אותך ולא מאפשרים לך לצאת ללא סיבה - התקשרי למשטרה או לטלפון האדום של 'חותם' ודווחי על מצוקתך.

במהלך החקירה עצמה:

- ראשית, חשוב שתהיי מודעת לכך שאת נמצאת בחקירה, לכל דבר ועניין. מטרת החוקר היא למצוא סתירות בדבריך, להוכיח לך שאת טועה, ולגרום לך להגיד דברים שיקדמו את המטרה אליה הוא חותר, גם כשזה עלול להזיק ולפגוע בך. **לכן שמרי על קור רוח ואל תתני לו להוביל אותך למקומות לא רצויים מבחינתך.**
- הגדירי לעצמך מה כוללת הזהות הדתית שלך. היצמדי להגדרות שלך ואל תתני לחוקר לערער את זהותך.

לקבלת הנחיות יותר ברורות: www.chotam.org.il

זכרי: אין לאף אחד סמכות לערער את זהותך הדתית.

- החוקר אינו רשאי לחטט במכשיר הסלולרי שלך ולחפש תמונות אישיות. בשום מצב אל תמסרי לו אותו.

- אינך חייבת לענות על שאלות פולשניות ביחס להוריך, אופן הלבוש של בני משפחתך וכדומה.

■ במידה ומנסים להביך אותך בהצגת תמונות אינטימיות ואישיות, בנוכחות גבר בלבד - דרשי שאישה נוספת תהיה בחדר.

■ את לא חייבת לדעת את התשובה לכל שאלה הלכתית שתישאלי, ידיעת פרטי הלכה זו או אחרת אינה רלוונטית לאי ההתאמה שלך כבת דתית למסגרת הצבאית החילונית.

במידה וקיבלת פטור וסורבת פני למחלקה המשפטית של ארגון חותם.

■ בקשי מהחוקר את פרטיו האישיים.

■ לאחר החקירה: לשכות הגיוס ינסו לגרור את מתן הפטור, לעיתים לפרקי זמן ארוכים מאד.

במקרה כזה יש לפנות למחלקה המשפטית של ארגון 'חותם'.

שאלות ותשובות

ש. קיבלתי צו ראשון ועוד לא הצהרתי, אני צריכה לבוא ללשכת הגיוס?

ת. ככלל, על פי החוק, יש להישמע לכל צו המגיע מרשויות הצבא. בפועל, גם אם לא תלכי לצו ראשון לא יאונה לך כל רע (מלבד זימונים חוזרים ונשנים שיגיעו לביתך), ובלבד שתטפלי בנושא ההצהרה והפטור ולא תזניחי את זה. אנו לא ממליצים ללכת לצו ראשון.

ש. עד מתי אפשר להגיש את התצהיר לצה"ל?

ת. עד 90 יום לפני מועד הגיוס אפשר להגיש את ההצהרה. כמובן שלא מומלץ לחכות למועד זה, אלא כדאי לסדר את העניין כמה שיותר מוקדם.

ש. אני עדיין מתלבטת אם להתגייס או ללכת לשירות לאומי. אם אלך לצו ראשון או ליום המא"ה, זה יגרום לכך שלא אוכל לקבל פטור?

ת. כאמור, על פי החוק, אפשר להגיש את ההצהרה עד 90 יום לפני מועד הגיוס, גם לאחר התחלת הליכי המיון. עם זאת, תהיי מוכנה לכך, שהגעה לצו ראשון או ליום המא"ה, ידליק "נורה אדומה" אצל רשויות הגיוס, שכנראה יזמינו אותך לראיון, וינסו להבין למה פתאום שינית את דעתך.

ש. האם חייבים ללכת לראיון?

ת. כפי שכתבנו לעיל, על פי החוק, יש להישמע לכל צו המגיע מרשויות הצבא. בפועל, לא יבואו לקחת אותך בכוח לראיון. אבל במידה והנושא לא יטופל, בין אם על ידי הליכה לראיון ובין אם על ידי פנייה משפטית, בסופו של דבר יגייסו אותך.

ש. הגעתי ללשכה בכדי להגיש את ההצהרה, ובשער סירבו לקבל את ההצהרה ודרשו שאכנס פנימה, מה לעשות?

ת. את אינך חייבת להיכנס. בדיוק בגלל מקרים כאלו, אנחנו מאוד ממליצים לשלוח את ההצהרה בדואר רשום ולא להגיע בפועל ללשכה.

ש. הגעתי ללשכת גיוס ודורשים ממני לעשות צו ראשון וללא מאפשרים לי לצאת מהלשכה. מה עלי לעשות?

ת. את אזרחית, ולכן אף אחד לא יכול לכפות עליך לעשות דבר שכזה. בנוסף, כליאת שווא היא עבירה חמורה על החוק. במקרה כזה אנחנו ממליצים להתקשר אלינו או אל עורך דינך באופן מידי, ובמידת הצורך אף לפנות טלפונית למשטרה ולהתלונן על כליאת שווא.

הטלפון האדום של חותם: 073-3904102

ש. אני נערה דתיה אך לומדת בתיכון חילוני. האם זה מפריע לקבלת הפטור?

ת. על פי החוק, מוסד הלימודים איננו רלוונטי לנושא הפטור. עם זאת, הניסיון הראה כי רשויות הגיוס מנצלות הזדמנויות כאלה כדי לזמן אותך לחקירה, בכדי לוודא, לטענתם, שהתצהיר שהגשת איננו כוזב.

ש. שמעתי שבראיון שואלים שאלות שנכנסות לעניינים פרטיים ומבקשים להסתכל בפלאפון. מה לעשות במקרה שכזה?

ת. את ממש לא חייבת לענות על שאלות שמטרידות אותך או חודרות לפרטיותך. ובוודאי שאינך צריכה לתת את הסלולרי בשביל שיחטטו בו. לא ניתן לדרוש להסתכל במכשיר הסלולרי שלך ללא צו של בית משפט.

ש. אני הולכת עם מכנסיים ולא שומרת נגיעה. האם

זה אומר שלא אקבל פטור?

ת. החוק לא מגדיר ענייני צניעות כמדד לקבלת הפטור, אבל משום מה, בצה"ל כן חושבים שהם יכולים להחליט מי דתייה ומי לא לפי רמת הצניעות. לכן צפוי שהם ינצלו את הנקודה הזו כדי להקשות עלייך בקבלת הפטור. במקרה שכזה, בהנחה שאת אכן עומדת בדרישות החוק (שבת, כשרות וסיבות דתיות לאי הרצון להתגייס) את מוזמנת לפנות אלינו לקבל סיוע.

ש. יש לי תמונות בפייסבוק ובאינסטגרם שהן לא

בדיוק לפי כל כללי ההלכה. האם רשויות הגיוס

יתייחסו לכך?

ת. אלו בהחלט חלק מהמקומות שבהם לשכות הגיוס

מבצעות מעקב אחרייך ומנסות להביך אותך

ולהציג אותך כשקרנית. לכן, אנחנו ממליצים שכבר

מתחילת כיתה י"א, ובוודאי לפני שאת מצהירה,

תדאגי שלא תהיינה ברשת תמונות שעל פיהן

מישהו יכול לחשווד שאת אינך נערה דתיה (כולל תמונת הפרופיל בוואטסאפ). ככלל אנו ממליצים לא להעלות לרשת תמונות שאינן צנועות..

ש. שמעתי שבראיון שואלים הרבה שאלות ידע ביהדות, ואני לא בטוחה שאני אדע הכל. זה אומר שאכשל?

ת. אכן הראיונות הללו כוללים גם בדיקה של רמת הידע של הנערה. הרבה מהשאלות הן כאלו שלא כל נערה דתייה יודעת לענות עליהן. שוב, לצערנו שאלות אלו לא מגלות בנות שקרניות אלא משמשות מנוף לחץ בידי רשויות הגיוס שרוצות לגייס אותך ויהי מה. זו אחת הסיבות שאנחנו ממליצים להתקשר אלינו לפני הריאיון, בכדי שנעזור לך להתכונן.

**ש. אם שואלים אותי למה אני לא מעוניינת להתגייס,
מה אני אמורה לענות?**

ת. בבית הדין חתמת על תצהיר ולפיו 'טעמים שבהכרה הדתית מונעים ממני להתגייס'. בתשובה לשאלה הזאת את אמורה להסביר את הסיבות הדתיות האמתיות שבגללן את לא מעוניינת להתגייס. מומלץ להגיע כשהנושא הזה מבורר ומסודר אצלך. בעבר הוכח כי החוקרים מנצלים את תמימותן של הנערות ומנסים להעמיד אותן בכל מיני פינות שמהן הן תגענה למסקנה שהן בעצם סתם משתמשות וכו'.

